

Međunarodno upravljanje oceanima: doprinos EU-a održivom upravljanju sigurnim i čistim oceanima

Bruxelles, 10. studenoga 2016.

Vrijednost globalnog gospodarstva oceana iznosi 1,3 bilijun EUR. Klimatske promjene, siromaštvo i sigurnost opskrbe hranom neki su od globalnih izazova s kojima se možemo djelotvorno suočiti ako se oceani bolje zaštite i ako se njima održivo upravlja.

Komisija i visoka predstavnica za vanjske poslove i sigurnosnu politiku donijeli su danas zajedničku komunikaciju u kojoj predlažu mjere za održivo upravljanje sigurnim i čistim oceanima. Kao utjecajan globalni akter, Europska unija pokreće program za bolje upravljanje oceanima na temelju međunarodnog međusektorskog pristupa utemeljenog na pravilima.

Federica **Mogherini**, visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i potpredsjednica Europske komisije, izjavila je: *Ovom zajedničkom komunikacijom potvrđujemo svoju opredijeljenost za to da budemo na čelu provedbe programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030., za korist građana EU-a i cijelog svijeta. Oceani su ugroženi kriminalom, piratstvom i oružanim pljačkama. Pokušaji prisvajanja teritorija ili morskih površina utječu na regionalnu stabilnost i svjetsko gospodarstvo. Trebamo iskoristiti sve instrumente koji su nam na raspolaganju kako bismo organizirali upravljanje oceanima i to u većoj mjeri uključili u vanjsko djelovanje Europske unije. To je konkretan primjer toga kako se globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku primjenjuje u praksi.*

Jyrki **Katainen**, potpredsjednik nadležan za radna mjesta, rast i ulaganja, rekao je: *Oceani nude veliki potencijal za poticanje rasta, otvaranja radnih mjesta i inovacije, dok su istodobno u središtu nekih od najvećih globalnih izazova, primjerice klimatskih promjena, morskog otpada i rasta svjetskog stanovništva. Ovom komunikacijom nastavlja se razvijati snažna uloga koju EU ima kao šampion u održivom razvoju, globalni akter u okviru za upravljanje oceanima i korisnik oceanskih resursa.*

Karmenu **Vella**, povjerenik za okoliš, pomorstvo i ribarstvo, izjavio je: *Oceani čine 70% planeta. Svijet je shvatio da je potrebna bolja briga za oceane. To se može postići samo snažnom međunarodnom suradnjom. EU preuzima vodstvo u stvaranju snažnijeg sustava upravljanja svjetskim oceanima. Najavljujemo program za poboljšanje u upravljanju oceanima, smanjenje pritiska na oceane zbog ljudskog djelovanja i ulaganje u znanost. Time će se osigurati održivo iskorištavanje morskih resursa, u korist zdravih morskih ekosustava i perspektivnog gospodarstva oceani.*

Današnji prijedlog sadržava 14 paketa mjera u tri prioriteta područja: 1. poboljšanje okvira za međunarodno upravljanje oceanima; 2. smanjenje pritiska na oceane zbog ljudskog djelovanja i stvaranje uvjeta za održivo plavo gospodarstvo; 3. intenzivnije međunarodno istraživanje i prikupljanje podataka o oceanima.

1. Poboljšanje okvira za međunarodno upravljanje oceanima:

Potrebno je dodatno razraditi i bolje provoditi postojeće propise o oceanima, kako bi se primjerice obuhvatila područja izvan nacionalne nadležnosti i primijenili međunarodno dogovoreni ciljevi održivog razvoja, kao što je dostizanje cilja od 10 % zaštićenih morskih područja do 2020. EU će surađivati s međunarodnim partnerima kako bi se osigurala provedba te će u listopadu 2017. biti domaćin konferencije „Naši oceani“, što će poslužiti kao temelj za te obveze. Do 2018. Komisija će izraditi i smjernice za istraživanje i iskorištavanje prirodnih resursa u područjima pod nacionalnom nadležnošću.

Na temelju [strategije sigurnosne zaštite u pomorstvu](#) Europska unija surađivat će s partnerskim zemljama na smanjenju prijetnji i rizika u području pomorske sigurnosti, primjerice piratstva, trgovanja ljudima, oružjem i narkoticima, iskorišćujući pritom puni potencijal nove Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu, Europske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA) i Europske agencije za kontrolu ribarstva (EFCA). Svoju snažnu angažiranost EU osim toga potvrđuje misijama i operacijama koje u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike provodi na Sredozemlju i Indijskom oceanu. EUNAVFOR Atalanta usmjerena je na borbu protiv piratstva na moru ispred Somalije, a operacija EUNAVFOR Med Sophia na razbijanje krijumčarskih mreža koje je do danas pridonijelo spašavanju više od 28 000 života u južnom srednjem Mediteranu.

2. Smanjenje pritiska na oceane zbog ljudskog djelovanja i stvaranje uvjeta za održivo plavo gospodarstvo:

Zahvaljujući stupanju na snagu Pariškog sporazuma Komisija će se zalagati za jače djelovanje u području oceana kako bi se time ispunile nacionalne i međunarodne obveze, počevši od Dana oceana 12. studenoga 2016. na konferenciji COP22 u Marakešu. Oceani apsorbiraju 25 % proizvedenog ugljikova dioksida, što ih čini važnim regulatorima klime. Ako se ne poduzmu mjere za ograničavanje zagrijavanja i zakiseljavanja oceana, oni mogu izgubiti svoje svojstvo reguliranja klime.

Suzbijanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog (NNN) ribolova prioritet je EU-a. Najmanje 15 % svjetskog ulova, godišnje vrijednosti između 8 i 19 milijardi €, nezakonitog je podrijetla. Kao predvodnik u borbi protiv tog ribolova EU će promicati višestrano djelovanje te jačanje uloge koju pri suzbijanju nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova ima Interpol. Komisija će pokrenuti pilot-projekt za praćenje nezakonitog ribolova diljem svijeta s pomoću satelitske komunikacije.

Morski otpad još je jedna velika prijetnja oceanima. U okviru akcijskog plana za kružno gospodarstvo EU će do 2017. predložiti strategiju za plastiku, čime će pridonijeti smanjenju morskog otpada za 30 % do 2020.

Komisija će raditi na uspostavi međunarodnih smjernica o pomorskom prostornom planiranju do 2025. i pridonositi širenju zaštićenih morskih područja diljem svijeta s pomoću sredstava iz programa „Obzor 2020“ i LIFE.

3. Intenzivnije međunarodno istraživanje i prikupljanje podataka o oceanima:

Okolo 90 % oceanskog dna još nije kartirano. Manje od 3 % iskorištava se za gospodarsku aktivnost. Da bi se održivo upravljalo oceanskim resursima i smanjio pritisak zbog ljudskog djelovanja, nužno je bolje razumijevanje utemeljeno na pouzdanim znanstvenim činjenicama. Plava podatkovna mreža EU-a, europska mreža nadgledanja i prikupljanja podataka o moru, na raspolaganje stavlja podatke koje prikuplja više od 100 istraživačkih ustanova koje proučavaju more, a dostupni su svima. Komisija će predložiti kako bi se ta baza mogla razviti u svjetsku mrežu podataka o moru.

O predloženim mjerama raspravljat će se s državama članicama EU-a u Vijeću i Europskom parlamentu.

Kontekst

Današnja inicijativa sastavni je dio odgovora EU-a na UN-ov program održivog razvoja do 2030., osobito na 14. cilj održivog razvoja, tj. očuvanje i održivo iskorištavanje oceana, mora i morskih resursa. Zasnovana je na političkom mandatu koji je povjerenik **Vella** dobio od predsjednika **Junckera** u svrhu angažiranja u oblikovanju međunarodnog upravljanja oceanima u UN-u, u drugim multilateralnim forumima i bilateralno s ključnim globalnim partnerima.

Uloga EU-a u promicanju sigurnosti, rasta u globalnom pomorskom sektoru i upravljanja na temelju bilateralnih, regionalnih i multilateralnih partnerstava zasnovana je na [globalnoj strategiji EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku](#). Globalnom strategijom, koju je visoka predstavnica/potpredsjednica Federica **Mogherini** predstavila u lipnju 2016., poziva se na snažnije udruživanje unutarnjih i vanjskih politika. Današnja zajednička komunikacija usmjerena je na povezivanje unutarnje i vanjske sigurnosne dimenzije dobrog upravljanja oceanima. U obzir se uzimaju postojeće strategije, primjerice strategija EU-a za sigurnosnu zaštitu u pomorstvu te regionalne strategije za Gvinejski zaljev i Indijski ocean, kao i integrirana politika za Arktik. Ti su naponi usmjereni na postizanje rezultata u boljoj međunarodnoj podjeli odgovornosti za naše oceane.

Dodatne informacije

Zajednička komunikacija i informativni članak na [web-mjestu o međunarodnom upravljanju oceanima](#)

[Infografika o međunarodnom upravljanju oceanima](#)

[Infografika o EU-u i međunarodnom upravljanju oceanima](#)

[Operacije EU-a na Sredozemlju](#)

IP/16/3619

Osobe za kontakt s medijima:

[Maja KOCIJANCIC](#) (+32 2 298 65 70)

[Enrico BRIVIO](#) (+32 2 295 61 72)

Upiti građana: [Europe Direct](#) telefonom na [00 800 67 89 10 11](#) ili [e-poštom](#)